KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.8.2013
COM(2013) 595 final

2013/0285 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

upoważniająca państwa członkowskie do podpisania lub ratyfikacji, w interesie Unii Europejskiej, Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich Międzynarodowej Organizacji Morskiej z 1995 r.

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Podstawa i cele wniosku

Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich Międzynarodowej Organizacji Morskiej (zwana dalej konwencją STCW-F) została przyjęta w dniu7 lipca 1995 r. podczas międzynarodowej konferencji w Londynie trwającej od dnia 26 czerwca do dnia 7 lipca 1995 r., w której udział wzięli przedstawiciele 74 rządów, w tym 22 ówczesnych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Opracowanie szczegółowej konwencji dotyczącej załóg statków rybackich było konieczne, ponieważ międzynarodowa konwencja Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht (konwencja STCW) z 1978 r. nie objęła swym zakresem m. in. załóg statków rybackich. Konwencja STCW stanowiła pierwszy uzgodniony na poziomie międzynarodowym instrument w celu rozwiązania kwestii minimalnych norm dotyczących kompetencji marynarzy. Konwencja została wdrożona na mocy dyrektywy 2008/106/WE, zmienionej dyrektywą 2012/35/UE.

Celem konwencji STCW-F jest zapewnienie odpowiedniego poziomu kwalifikacji (potwierdzonego urzędowym świadectwem) i sprawności do wykonywania zawodu (zgodnie z przeprowadzonymi badaniami medycznymi) załóg statków rybackich, co pozwoli zminimalizować ewentualne zagrożenia życia lub mienia na morzu oraz zagrożenia dla środowiska morskiego podczas operacji na statkach morskich. Zgodnie z wymaganiami konwencji członkowie załóg muszą posiadać podstawową wiedzę w określonych dziedzinach i odbyć praktykę na statku w określonym minimalnym wymiarze czasu.

Celem konwencji jest także stworzenie i utrzymanie równych szans w sektorze rybołówstwa przez wspieranie kształcenia zawodowego. Kwalifikacje zawodowe załóg statków rybackich będą poświadczane zgodnie z postanowieniami konwencji.

Postanowienia konwencji mają charakter bezwzględnie obowiązujący tylko w odniesieniu do statków o długości 24 m lub większej i o mocy napędowej 750 kW lub większej i dotyczą one kapitanów, oficerów, mechaników oraz radiooperatorów. Zachęca się jednak władze państwowe do ustanowienia programów szkoleń dla marynarzy na statkach o długości 24 m lub większej, zaś podstawowe szkolenie w zakresie bezpieczeństwa jest obowiązkowe dla wszystkich członków załóg statków rybackich.

Zgodnie z prawem pracowników do swobody przemieszczania się, w kwestiach kwalifikacji zawodowych dyrektywa 2005/36/WE ustanawia jasne zasady ich wzajemnej uznawalności w ramach tzw. „ogólnego systemu uznawania kwalifikacji”.

Wspomniana dyrektywa ma zastosowanie w odniesieniu do obywateli UE, którzy chcą wykonywać w innym kraju członkowskim zawód, który jest w tym państwie zawodem regulowanym. Ogólny system uznawania kwalifikacji wymaga porównania kwalifikacji zawodowych poszukującego pracy, w tym odpowiedniego doświadczenia zawodowego, z kwalifikacjami wymaganymi w przyjmującym państwie członkowskim. Porównanie przeprowadza się w ściśle określonym czasie. Przyjmujące państwo członkowskie może nałożyć środki wyrównawcze w formie testu umiejętności lub stażu adaptacyjnego jedynie w przypadku wystąpienia zasadniczych różnic.

Wspomniana dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich zawodów regulowanych z wyjątkiem sytuacji, gdy, zgodnie z zasadą *lex specialis*, do uznawania kwalifikacji w danym zawodzie odnoszą się bezpośrednio przepisy szczegółowe określone w osobnym akcie prawnym UE.

Działalność zawodowa, której dotyczy konwencja STCW-F, jest regulowana w większości państw członkowskich.

Konwencja STCW-F nie ustanawia systemu uznawania kwalifikacji zawodowych podobnego do systemu określonego w dyrektywie 2005/36/WE. Przeciwnie, konwencja STCW-F nie dopuszcza stosowania świadectw wystawionych przez państwa niebędące stronami konwencji. Państwa członkowskie są jednak zobowiązane do przestrzegania prawa UE, a dokładnie postanowień dyrektywy 2005/36/WE.

Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie AETR dotyczącym kompetencji zewnętrznej państwa członkowskie nie mogą bez upoważnienia Unii Europejskiej ratyfikować konwencji STCW-F, jako że jej przepisy dotyczące uznawania zawodów regulowanych wykonywanych przez obywateli UE na statkach rybackich należą do obszaru wyłącznej kompetencji Unii Europejskiej.

Państwa członkowskie, które ratyfikowały konwencję przed wejściem w życie proponowanej decyzji, zobowiązane są do złożenia na ręce sekretarza generalnego IMO oświadczenia, w którym uznają one nadrzędność prawa UE w przypadku konfliktu pomiędzy państwami członkowskimi.

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA SKUTKÓW

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Sektorowy komitet dialogu społecznego ds. rybołówstwa morskiego zachęcił Komisję do podjęcia działań mających na celu sprawną implementację konwencji STCW-F.

Popieranie ratyfikacji i wdrożenia innych międzynarodowych standardów dotyczących warunków życia i pracy w sektorze rybołówstwa, takich jak konwencja MOP dotycząca pracy w sektorze rybołówstwa (nr 188), jest zgodne z działalnością sektorowego komitetu dialogu społecznego ds. rybołówstwa morskiego i Komisji Europejskiej. Celem konwencji C nr 188 jest zapewnienie rybakom godnych warunków pracy.

Komisja przeprowadza obecnie ocenę wniosku partnerów społecznych UE w sektorze rybołówstwa morskiego dotyczącego wprowadzenia w życie ich umowy z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie transpozycji postanowień konwencji MOP C 188 zgodnie z art. 155 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Nie zaistniała potrzeba skorzystania z pomocy ekspertów zewnętrznych.

Ocena skutków

Nie dotyczy.

W związku z powyższym nie istnieje potrzeba rozważenia kilku wariantów.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Krótki opis proponowanych działań

Ze względu na fakt, że uznawanie kwalifikacji zawodowych należy do kompetencji Unii Europejskiej, państwa członkowskie nie mogą ratyfikować konwencji bez upoważnienia Unii Europejskiej. Komisja wnioskuje, aby Rada upoważniła państwa członkowskie do ratyfikacji konwencji STCW-F w interesie Unii Europejskiej.

Upoważnienie to powinno być przyznane państwom członkowskim pod warunkiem, że wraz z aktem ratyfikacji zgłoszą one zastrzeżenie, iż w ich obustronnych relacjach w dalszym ciągu stosowane będzie prawo UE.

Państwa członkowskie, które ratyfikowały konwencję, złożą na ręce sekretarza generalnego IMO oświadczenie, w myśl którego w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi zastosowanie ma prawo UE dotyczące uznawania kwalifikacji zawodowych.

Decyzja przyjęta na podstawie niniejszego wniosku umożliwi zatem państwom członkowskim podjęcie bez dalszej zwłoki odpowiednich kroków zmierzających do ratyfikacji i zachęci je do nich.

Podstawa prawna

Art. 43 ust. 2, art. 46, art. 53 ust. 1 i art. 62 w powiązaniu z art. 218 ust. 6 lit. a) ppkt (v) TFUE.

Zasada pomocniczości

Niniejszy wniosek wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii. Zasada pomocniczości nie ma zatem pełnego zastosowania.

Zasada proporcjonalności

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów:

Nie dotyczy.

Nie dotyczy.

Wybór instrumentów

Proponowany instrument: Decyzja Rady

Inne środki nie byłyby adekwatne.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet Wspólnoty.

5. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

Szczegółowe wyjaśnienie wniosku

Nie dotyczy.

2013/0285 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

upoważniająca państwa członkowskie do podpisania lub ratyfikacji, w interesie Unii Europejskiej, Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich Międzynarodowej Organizacji Morskiej z 1995 r.

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2, art. 46, art. 53 ust. 1 i art. 62 w związku z art. 218 ust. 6 lit. a) ppkt (v),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Konwencja Międzynarodowej Organizacji Morskiej o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich (dalej odpowiednio „IMO" i „konwencja") została przyjęta w dniu 7 lipca 1995 r. podczas międzynarodowej konferencji zwołanej przez IMO w Londynie, podczas której 22 obecne na niej państwa członkowskie głosowały za jej przyjęciem;

(2) Konwencja stanowi poważny wkład w funkcjonowanie sektora rybołówstwa na poziomie międzynarodowym w zakresie wspierania bezpieczeństwa życia i mienia na morzu oraz ochrony środowiska morskiego, dlatego jest pożądane, aby jej postanowienia weszły w życie możliwie jak najszybciej;

(3) Rybołówstwo morskie jest jednym z najbardziej ryzykownych zawodów, odpowiednie szkolenie i kwalifikacje stanowią zatem podstawowe środki obniżenia liczby wypadków. Bezpieczniejsze środowisko pracy sprawi, że podniesie się atrakcyjność pracy w charakterze załogi statku rybackiego w europejskim sektorze rybołówstwa, przewidziana w ramach wspólnej polityki rybołówstwa. Szczególnym celem konwencji jest ochrona środowiska morskiego, co stanowi jedno z założeń wspólnej polityki rybołówstwa.

(4) W ramach umów o partnerstwie w sprawie połowów z państwami trzecimi istotne jest, aby załogi statków pod banderami państw członkowskich UE posiadały odpowiednie kwalifikacje zawodowe poświadczone zatwierdzonymi świadectwami w celu ułatwienia przeprowadzenia przewidzianego umowami procesu rekrutacji.

(5) Parlament Europejski, Rada i Komisja wspierają bezpieczeństwo na morzu i bezpieczeństwo pracy, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez członków załóg statków rybackich. UE wspiera finansowo szkolenia w sektorze rybołówstwa za pośrednictwem Funduszu Rybackiego;

(6) Niektóre artykuły konwencji wchodzą w zakres wyłącznych kompetencji Unii w zakresie unijnych przepisów dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych określonych kategorii załóg statków rybackich i mają wpływ na przepisy Traktatu oraz wtórne prawo Unii, szczególnie obowiązującą dyrektywę 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych[1];

(7) Unia nie może ratyfikować konwencji, ponieważ nie jest członkiem IMO, konwencja zaś nie zawiera postanowienia pozwalającego regionalnym organizacjom integracji gospodarczej na podpisanie, przyjęcie, zatwierdzenie konwencji lub przystąpienie do niej;

(8) Niektóre państwa członkowskie nie podpisały jeszcze konwencji, podczas gdy inne już ją ratyfikowały i złożyły dokumenty ratyfikacyjne. W interesie wspólnej polityki rybołówstwa leży, aby państwa członkowskie, które jeszcze nie podpisały konwencji lub jej nie ratyfikowały, uczyniły to szybko;

(9) Zgodnie z określonymi w niniejszej decyzji warunkami upoważnia się zatem państwa członkowskie, związane unijnymi przepisami dotyczącymi uznawania kwalifikacji zawodowych, do podpisania i ratyfikacji, w zależności od przypadku, konwencji w interesie Unii,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Upoważnia się państwa członkowskie do podpisania lub ratyfikacji Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wyszkolenia, wydawania świadectw oraz pełnienia wacht dla załóg statków rybackich Międzynarodowej Organizacji Morskiej przyjętej dnia 7 lipca 1995 r. w zakresie należącym do kompetencji Unii Europejskiej.

Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, uzależnione jest od złożenia przez państwo członkowskie w momencie podpisania konwencji lub przedłożenia dokumentu ratyfikacyjnego sekretarzowi generalnemu IMO zastrzeżenia, w myśl którego w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi zastosowanie ma prawo UE dotyczące uznawalności kwalifikacji zawodowych.

Artykuł 2

Państwa członkowskie, które ratyfikowały konwencję przed wejściem w życie niniejszej decyzji bez sformułowania zastrzeżenia, składają deklarację, w której uznają, iż w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi zastosowanie ma prawo UE dotyczące uznawalności kwalifikacji zawodowych.

Artykuł 3

Państwa członkowskie dołożą starań w celu podjęcia odpowiednich kroków prowadzących do możliwie najszybszego przedłożenia dokumentów ratyfikacyjnych konwencji sekretarzowi generalnemu Międzynarodowej Organizacji Morskiej, najlepiej przed dniem 31 grudnia 2013 r. Rada oceni postępy ratyfikacji w styczniu 2014 r.

[1] Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący